

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Haralda Stiffela a sudcov JUDr. Milana Lipovského, JUDr. Juraja Klimenta, JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Pavla Tomana v trestnej veci proti obvinenému **M. P.**, vedenej na Špeciálnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK-2 T 14/2007, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom dňa 25. januára 2011 v Bratislave dovolanie, ktoré podal obvinený **M. P.**, zastúpený obhajcom JUDr. M.K., advokátom v K., proti uzneseniu Najvyššieho súdu SR z 6. mája 2010, sp. zn. 2 Toš 2/2008, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. sa dovolanie obvineného **M. P. o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom bývalého Špeciálneho súdu v Pezinku z 28. novembra 2007, sp. zn. PK-2 T 14/2007, bol obvinený **M. P.** uznaný za vinného z pokračovacieho zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.) v jednočinnom súbehu s pokračovacím zločinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že:

v období od septembra roku 2005 do marca roku 2006, najmenej v piatich prípadoch v M. na presne nezistených miestach a dňa 28. júna 2006 o 07.50 hod. v M. na ulici S. C. č. X., vo vestibule budovy katastrálneho úradu ako príslušník polície, operatívny pracovník odboru ekonomickej kriminality Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v M. prijal v roku 2005 v troch prípadoch od M. Č., člena kriminálnej skupiny tzv. „Adamčovcov“, ktorého tým poveril šéf skupiny B. A. a v roku 2006 v troch

prípadoch od L. S., ktorého tým poveril M. Č., spravidla do prvého dňa toho ktorého mesiaca finančné hotovosti ako tzv. výplatu za to, že týmto osobám poskytoval informácie z jemu dostupného informačného systému a rôzne informácie o pripravovaných policajných akciách zameraných proti tejto kriminálnej skupine, pričom bol dňa 28. júna 2006 po prebratí sumy 10.000-Sk od L. S. zadržaný príslušníkmi polície.

Za tieto trestné činy uložil bývalý Špeciálny súd v Pezinku obvinenému M. P. podľa § 329 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák. a § 36 písm. j/ Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na výkon trestu odňatia slobody zaradil obvineného do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. obvinenému uložil trest zákazu činnosti výkonu funkcie verejného činiteľa na dobu 5 (päť) rokov.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obvinený M. P.. Na základe jeho odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, uznesením zo 6. mája 2010, sp. zn. 2 Toš 2/2008, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného M. P. zamietol.

Uznesenie odvolacieho súdu bolo obvinenému M. P. a jeho obhajcovi JUDr. J. J. doručené 22. júna 2010, resp. 21. júna 2010.

Špecializovaný trestný súd predložil 4. októbra 2010 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie, ktoré podal obvinený M. P. prostredníctvom obhajcu na Špecializovanom trestnom súde dňa 13. septembra 2010, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 6. mája 2010, sp. zn. 2 Toš 2/2008. Domáhal sa ním, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako dovolací súd, vyslovil, že týmto uznesením bol porušený zákon v jeho neprospech z dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por., ktoré spočívajú v tom, že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu a rozhodnutie súdu je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. V tejto súvislosti argumentoval nasledovne:

V rámci trestného konania obhajoba navrhla vyšetrenie zdravotného a duševného stavu svedka L. S., nakoľko v rámci celého konania vyšli najavo skutočnosti, spochybňujúce jednak jeho duševné zdravie ako aj jeho dôveryhodnosť. Jeho duševnú labilitu dokazuje skutočnosť, že sa opakovane pokúsil o samovraždu. Súd bol taktiež povinný nariadiť znalecké dokazovanie, za účelom zistenia jeho sklonov ku skresľovaniu skutočnosti, prípadne klamaniu, a to z dôvodu, že už v konaní na Vojenskom obvodevom súde v Prešove tento svedok voči mne krivo vypovedal v inej trestnej veci, v ktorej som bol nakoniec spod obžaloby oslobodený aj na základe toho, že svedok S. krivo vypovedal.

Návrh na vyšetrenie zdravotného a duševného stavu bol podávaný jednak počas konania na Špeciálnom súde v Pezinku ako aj v rámci odvolacieho konania podaním zo dňa 17.12.2009. Tým, že prvostupňový ani odvolací súd nevykonal tak závažný dôkaz, ako je preverenie dôveryhodnosti výpovede kľúčového svedka, považujem za hrubé porušenie mojich práv na obhajobu, nakoľko dôveryhodnosť a spôsobilosť tejto osoby reálne popísať skutočnosti bola podľa môjho názoru natoľko skreslená, že svedectvo poskytnuté touto osobou by v samotnom konaní vôbec nemohlo byť brané do úvahy. Postupom prvostupňového, ako aj odvolacieho súdu, mi však bolo znemožnené využitie môjho práva na obhajobu, nakoľko sa súd odmietol zaoberať dôkazom, ktorý by celkom jednoznačne mohol viesť k zmierneniu mojej viny.

Vyhotovenie obrazovo-zvukového záznamu musí byť v súlade s ustanovením § 114 Tr. por. Príkaz na vyhotovenie obrazovo-zvukového záznamu musí byť v zmysle tohto ustanovenia zákona riadne odôvodnený. Odôvodnenie obsiahnuté v príkaze sudcu Špeciálneho súdu z 7. júna 2006 však možno považovať len za formálne. V tomto odôvodnení nie sú totiž uvedené konkrétne skutočnosti, ktoré by viedli k jeho vydaniu, pretože text odôvodnenia iba cituje zákonom stanovené podmienky vo všeobecnej rovine. Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti je nutné konštatovať, že príkaz Špeciálneho súdu č. BB-ŠS-V-81-05/06-4 Nttš-256 z 7. júna 2006 na vyhotovenie obrazovo-zvukového záznamu nebol legálny, nakoľko nespĺňal podmienky vyplývajúce z príslušných zákonov.

Taktiež ustanovenie pána S. za agenta, ako aj všetky okolnosti vedúce k odovzdaniu 10 000 Sk dňa 28. júna 2006, svedčia o zinscenovaní celej situácie a priamej aktivite orgánov činných v trestnom konaní.

Na to, aby agent mohol iniciatívne navádzať na spáchanie trestného činu musia byť splnené 2 podmienky. V prvom rade musí ísť o trestný čin korupcie verejného činiteľa, čo v danom prípade splnené bolo a taktiež zistené skutočnosti musia nasvedčovať, že páchatel' by spáchal taký trestný čin aj vtedy, ak by príkaz na použitie agenta nebol vydaný. Z obrazovo-zvukového záznamu je však zrejmé, že agent S. iniciatívne vyprovokoval prijatie sumy 10.000-Sk bez toho, aby bolo preukázané, že ho niečím takým poveril B. A. alebo ktokoľvek iný. Na strane 2 prepisu obrazovo-zvukového záznamu zo dňa 28. júna 2006 agent jednoznačne uvádza, že „...mávam Ti dávať ja ako výplatu. To ako bolo tú desiatku, čo si dostával...“ Je teda zrejmé, že agent sa S. postavil do pozície akéhosi sprostredkovateľa, avšak bez jeho konania by k údajnej korupcii nedošlo a neexistujú ani žiadne indicie, že by obvinený spáchal takýto trestný čin aj vtedy, ak by príkaz na použitie agenta nebol vydaný, pretože neexistoval nikto iný, prostredníctvom koho by mala byť údajná korupcia realizovaná.

Ak by S. nebol ustanovený za agenta, a ak by nebolo celé stretnutie s pánom S. zinscenované, nikdy by nemohlo dôjsť k spáchaniu trestného činu korupcie, a tým odpadá jedna zo zákonných podmienok pre použitie aktívne konajúceho agenta v trestnom konaní. S. bol ustanovený za agenta na časovo dlhšie obdobie, počas ktorého sa nepodarilo jeho činnosťou preukázať, že by dochádzalo zo strany obvineného k akejkoľvek trestnej činnosti. Je evidentné, že situácia dňa 28. júna 2006 bola zinscenovaná, a teda v rozpore so zákonom.

Z týchto dôvodov obvinený M. P. v dovolaní navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por. vyslovil, že citovaným uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol porušený zákon v jeho neprospech, podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil toto uznesenie a v zmysle § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V zmysle § 376 Tr. por. sa k obsahu uvedeného dovolania žiadna z priamo dotknutých strán nevyjadřila, hoci Špecializovaný trestný súd v Pezinku určil na vyjadrenie lehotu 10 pracovných dní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.), ale súčasne po preskúmaní veci zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Na vysvetlenie tohto záveru treba predovšetkým uviesť, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne, t. j. vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdov je určený na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych chýb, ako to vyplýva z konštrukcie jednotlivých dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por., resp. aj podľa § 374 ods. 3 Tr. por. Tento mimoriadny opravný prostriedok má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov musia byť nutne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia.

Z obsahu dovolania obvineného vyplýva, že ako osobitný dovolací dôvod uplatňuje okolnosť, že mu bolo zásadným spôsobom upreté právo na obhajobu, nevykonaním navrhnutého dôkazu týkajúceho sa vyšetrenia zdravotného a duševného stavu svedka L. S., v dôsledku čoho súd dostatočne neposúdil jeho dôveryhodnosť.

Porušenie práva na obhajobu je závažnou, resp. podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je však koncipovaný oveľa užšie, nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva „zásadným spôsobom“.

Dovolací dôvod v tomto zmysle bude spravidla naplnený pri nerešpektovaní ustanovení Trestného poriadku o povinnej obhajobe, pri vykonávaní procesných úkonov bez prítomnosti obhajcu a pod., čo sa v posudzovanom prípade nezistilo. Naopak, obvinený využíval v celom rozsahu možnosť aktívnej osobnej obhajoby i obhajoby prostredníctvom obhajcu. Od začiatku konania mal možnosť sa vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kládli za vinu, k dôkazom o nich, robiť návrhy, podávať žiadosti a opravné prostriedky, zúčastňovať sa na procesných úkonoch osobne i prostredníctvom obhajcu, vypočúvať svedkov, ktorých S. alebo prostredníctvom obhajcu navrhol a klásť im otázky, čo vyplýva zo spisu.

Obvinený si porušenie práva na obhajobu zamieňa s údajne neúplne zisteným skutkovým stavom a iným hodnotením vykonaných dôkazov, čo v odôvodnení dovolania odôvodňuje odmietnutím prvostupňového súdu, ako aj súdu odvolacieho, vykonať znalecké dokazovanie, preskúmať zdravotný a duševný stav svedka S. znalcom z odboru psychiatrie, či údajne s nesprávnym posúdením súdu o hodnovernosti a pravdivosti tvrdení svedka.

Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov (§ 34 ods. 1 a § 44 ods. 2 Tr. por.) zodpovedá mu povinnosť súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 272 ods. 3 a § 274 ods. 1 Tr. por.). Nemožno však úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo. V súlade s ustanovením § 272 ods. 3 Tr. por., právo na obhajobu obvineného je zachované, ak súd návrh na vykonanie dôkazu odmietne, ak sa týka okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolnosti, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi. Zároveň v zmysle § 274 ods. 1 Tr. por., ak niet ďalších dôkazných návrhov alebo ak súd rozhodol, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú, vyhlási predseda senátu dokazovanie za skončené a udelí slovo na záverečné reči.

Za porušenie práva na obhajobu teda nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu, či orgánov činných v trestnom konaní o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje

za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že za účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Zistenie skutku súdom na podklade dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní a procesne (rozhodnutím súdu) podložené zamietnutie dôkazných návrhov obvineného nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, najvyšší súd v posudzovanom prípade nezistil, že by bol daný dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

V dovolaní obvinený tvrdí, že obrazovo-zvukový záznam získaný prostredníctvom agenta- provokátéra, ktorý ho údajne iniciatívne navádzal na spáchanie trestnej činnosti, je dôkazom vykonaným nezákonným spôsobom, na podklade ktorého bol vynesený odsudzujúci rozsudok.

Vzhľadom k uvedenému je potrebné zdôrazniť znenie ustanovenia § 117 ods. 2 Tr. por., z ktorého vyplýva, že konanie agenta musí byť v súlade s účelom tohto zákona a musí byť úmerné protiprávnosti konania, na odhaľovaní, zisťovaní alebo usvedčovaní ktorého sa zúčastňuje. Agent nesmie iniciatívne navádzať na spáchanie trestného činu; to neplatí, ak ide o korupciu verejného činiteľa alebo zahraničného verejného činiteľa a zistené skutočnosti nasvedčujú, že páchatel by spáchal taký trestný čin aj vtedy, ak by príkaz na použitie agenta nebol vydaný.

Otázka legálnosti použitia agenta je primárne otázkou skutkovou. Na základe vykonaných dôkazov súdy oboch stupňov správne uzavreli, že podmienky citovaného ustanovenia boli splnené. Poukázali v tejto súvislosti najmä na to, že podmienka dôvodného predpokladu o spáchaní trestného činu aj vtedy, ak by príkaz nebol vydaný, splnená bola. Vychádzali z preukázaného konania obvineného ešte pred momentom ustanovenia agenta-svedka L. S., ktorý potvrdil, že od januára 2006 do februára 2006 na základe požiadavky svedka M. Č. vyplácal obvinenému raz mesačne finančné čiastky v hodnote 10 000 Sk, ako

úplatok za poskytovanie informácii požadovaných skupinou tzv. „Adamčovcov“. Rozhodnutie použiť na získanie relevantného dôkazu, ktorý by páchatel'a jednoznačne usvedčil zo spáchania pokračovacieho zločinu, ktorého sa obvinený dopúšťal, sa opieralo o túto výpoveď, pričom zistené skutočnosti nasvedčovali tomu, že obvinený už dlhšiu dobu páchal predmetnú trestnú činnosť a rovnako by konal aj vtedy, ak by príkaz na použitie agenta nebol vydaný. Tohto konania sa obvinený M. P. dopustil ako verejný činiteľ v zmysle § 128 ods. 1 Tr. zák., pretože tak konal ako príslušník polície, operatívny pracovník odboru ekonomickej kriminality Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v M..

Tieto skutkové závery nemôže dovolací súd bez ďalšieho prehodnocovať s poukazom na znenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že obvineným uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ nie je naplnený, nakoľko súd nepostupoval v rozpore s ustanovením § 117 ods. 2 Tr. por.

Na základe skutkových záverov súdov oboch stupňov potom možno bez akýchkoľvek pochybností konštatovať, že konanie štátu - teda polície prostredníctvom agenta sa rozhodne nestalo súčasťou skutkového deja.

Na podklade skutkového stavu, tak ako ho ustálili súdy oboch stupňov, treba konštatovať, že naplňa všetky znaky skutkovej podstaty pokračovacieho zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., v jednočinnom súbehu s pokračovacím zločinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/ Tr. zák., (lebo išlo o osobitný kvalifikačný pojem, formou závažnejšieho spôsobu konania- páchanie trestného činu po dlhší čas).

Z vyššie uvedeného rozboru vyplýva, že dovolanie obsahuje argumenty a subjektívne názory stojace mimo uplatnených dovolacích dôvodov, lebo dovolací súd po preskúmaní veci žiaden z týchto dovolacích dôvodov nezistil.

So zreteľom na to, že v posudzovanej veci neboli splnené uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c, písm. g/ Tr. por., dovolací súd bez preskúmania veci podané dovolanie obvineným M. P. odmietol na neverejnom zasadnutí. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 25. januára 2011

JUDr. Harald S t i f f e l , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Kristína Cíchová